

BÆRUM VELFORBUND

Kulturdepartementet

postmottak@kud.dep.no

Deres ref.:

Deres dato:
februar 2010

Vår ref.:
Erik Sennesvik

Vår dato:
06.04.2010

Kommuneplanens arealdel 2008 – 2020 – Høringsutkast

Uttalelse høringsnotat

Kompensasjon for merverdiavgiftskostnader til frivillige organisasjoner

Vi viser til samtaler når det gjelder utsettelse av frist for innsending av høringsuttalelse til april. Som kjent er dette begrunnet med at Norges Velforbund er under konkursbehandling, og at vi først i siste del av mars fikk kjennskap til høringsnotatet.

Bærum Velforbund er en sammenslutning av velforeningene i Bærum og forvalter på frivillig basis samarbeidet mellom velforeningene og samarbeidet med Bærum kommune og andre overordnede instanser. 49 velforeninger er tilsluttet velforbundet og disse har til sammen 15.440 husstander som medlem.

Hovedkonklusjoner

- De foreslåtte reglene prioriterer store, landsomfattende organisasjoner med tradisjonell organisasjonsstruktur med et sentralledd og underliggende ledd som i større eller mindre grad er underlagt sentralledd.
- Frivillighet på grunnplanet organisert i lag og foreninger er i mindre grad organisert på regions- eller landsplan. Disse er ofte gode eksempler på egentlig frivillig arbeid, og reglene må utformes slik at også disse omfattes av refusjonsordningen. En mulig løsning er samarbeidsforum på kommunalt plan som kan stå for søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

- Et regelverk som "tvinger" lag og foreninger til å måtte opprette sentralledd, vil gripe inn i organisasjonsfriheten og vil byråkratisere frivillighetsarbeidet.
- Det er viktig at Departementet begrunner sine avgjørelser når det gjelder søknader som en mener faller utenfor målgruppen. Det bør for slike saker opprettes en ankeinstans som kan vurdere avslagene nærmere i forhold til intensjonen med ordningen. Dette vil legge grunnlaget for en god praksis.
- Den foreslåtte beregningsmodellen vil fungere slik at den prioriterer organisasjoner med lav frivillig innsats/høy andel lønnede tilsatte, mens organisasjoner og foreninger med få eller ingen ansatte og høy andel frivillig innsats, vil komme dårligere ut. Kompensasjonen blir derfor systematisk dårligere i slike organisasjoner. Vi mener beregningsmodellen må vurderes på nytt.

Generelle merknader

Bærum Velforbund er glad for at ordningen med refusjon av merverdiavgift er kommet i stand og mener det vil være i samsvar med de politiske signalene som er gitt, at den bygges opp til å gi full kompensasjon.

Vi er usikker på om Departementet har hatt bred nok kontakt i det forberedende arbeidet. Både høringsnotatet og annen informasjon vi har fått tilgang til, gir inntrykk av at kontakten i første rekke har vært knyttet til Norges Idrettsforbund og dominerende humanitære organisasjoner i Frivillighet Norge.

Kompensasjonsordningen forutsetter en viss regnskapsmessig forståelse, ikke minst når det gjelder rutiner og disiplin. Vi gjør oppmerksom på at slik kompetanse er synkende i samfunnet. Før Reform 94 hadde omlag 25% av årskullene slik kompetanse, i dag har bare vel 2,5% det samme grunnlaget. Dette fører til at mange frivillige lag og foreninger har vansker med å rekruttere tillitsvalgte med regnskapskompetanse.

Det bør derfor legges opp til elektronisk blankettstruktur som forenkler registrerings- og dokumentasjonsarbeidet.

Frivillighet på grunnplanet er for en del organisert i lag og foreninger uten noen landsomfattende overbygning. Disse er likevel ofte gode eksempler på egentlig frivillig arbeid, og reglene må utformes slik at også disse kan omfattes av refusjonsordningen uten unødig byråkratisering gjennom overliggende ledd. En mulig løsning er samarbeidsforum på kommunalt plan som kan stå for søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Vi er enig i at ordningen må være administrativ håndterbar for frivillig sektor og for staten. Systemer og rutiner må likevel være slik at man oppnår tilfredsstillende kontroll, både med refusjonskrav og beregningsgrunnlag, og at underliggende ledd faktisk er i funksjon og har aktivitet i samsvar med sitt formål.

3. Målgruppe

Organisert frivillighet er svært variert. Det er viktig at Departementet begrunner sine avgjørelser når det gjelder søknader som en mener faller utenfor målgruppen. Det bør for

slike saker opprettes en ankeinstans som kan vurdere avslagene nærmere. Dette vil bidra til enklere saksbehandling etter hvert som en vinner erfaring.

4. Vilkår for å delta i kompensasjonsordningen

4.2 Frivillig innsats

Medlemsorganisasjoner, der kontingent er en vesentlig del av den frivillige innsatsen, må kunne dokumentere sin eksistens gjennom medlemsregistre. Medlemslister bør kontrolleres på stikkprøvebasis for å unngå opprettelse av fiktive organisasjoner.

4.3 Søkere

Utformingen av reglene på dette punkt favoriserer de store, landsomfattende organisasjonene som er bygget opp med en understruktur omkring et landsplan, der sentralleddet også har ulike typer instruksjonsmyndighet på underliggende ledd – i mange tilfeller også ”tvunget” medlemskap i sentralorganisasjonen.

For frivillighetsarbeid som i første rekke knytter seg til lokal innsats, vil oppretting av et sekretariat på landsplan virke byråkratiserende og fordyrende. Vi ber derfor om at det åpnes for at ”sentralledd” kan ligge på regionsnivå eller kommunalt nivå der frivillighetsarbeidet ikke utgår fra et sentralledd.

Eksempler på dette finner en bl.a. innen velforeningsarbeidet og frivillig innsats av eller for innvandrergupper.

Det er i denne sammenheng viktig å peke på at Norges Velforbund ikke hadde instruksjonsmyndighet over velforeningene rundt om i landet, og at mange velforeninger ikke var medlem der. Det kan derfor reises tvil om det for dette området finnes et landsomfattende sentralledd i den betydningen høringsnotetet legger opp til.

4.4 Registrering i Frivillighetsregisteret

Vi forutsetter at søkere som nevnt i vår merknad til pkt 4.3, avsnitt 2, skal være registrert i Frivillighetsregisteret.

En bør vurdere om ikke enkeltsøkere bør omfattes av dette kravet dersom søknadsbeløpet er over en viss størrelse, dette for å kunne sikre en bedre kontroll.

6. Forenklet modell

Som pekt på over, er ”Organisasjoner som består av flere ledd” en beskrivelse av en pyramidisk organisasjonsmodell som i første rekke gjelder idretten og de større humanitære organisasjonene.

Beskrivelsen under pkt 6.1 forutsetter etter vårt skjønn at underliggende ledd vedtektsmessig er en del av en sentralorganisasjon. Der dette ikke er tilfelle, bør slike foreninger og lag kunne velge hvilken modell som skal legges til grunn.

6.2 Fradragsposter

Vedr. kostnader til investeringer i og påkostninger på bygg, anlegg eller fast eiendom.

Vi vil i denne sammenheng nevne at velforeninger kan eie velhus og anlegg som drives som ledd i det frivillige arbeidet (non-profit). Slike investeringer vil ikke bli omfattet av den foreslåtte ordning på merverdikompensasjon for idrettsanlegg.

Vi ville finne det naturlig at investeringer for andre organisasjoner enn idrettsorganisasjoner, ble omfattet av ordningen.

6.7 Beregningsmodell

Beregningsmodellen vil fungere slik at den prioriterer organisasjoner med lav frivillig innsats/høy andel lønnede tilsatte, mens organisasjoner og foreninger med få eller ingen ansatte, vil komme dårligere ut.

Det må arbeides videre med beregningsmodellen, slik at organisasjoner og lag hvor frivilligetsarbeidet/frivillighetstiltakene utgjør en alt vesentlig del av driftskostnadene, kommer bedre ut, jfr. Departementets merknad til pkt 6.8, siste avsnitt..

7.2 Kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget

Ut fra det mangfold frivillig arbeid omfatter, vil det være behov for en nærmere konkretisering av en rekke av kulepunktene

10 Minstegrense

Vi har forståelse for behovet for minstegrenser for å avgrense arbeidet med kontroll og oppfølging av ordningen. For enkeltstående søkere bør likevel minstegrensen kunne settes lavere enn kr 25.000,- i søknadsberettigete merverdiavgiftskostnader.

Med hilsen
Bærum Velforbund

Erik Sennesvik
Leder

Kopi:
Asker Velforbund
Bærum kommune v/ordfører